

Olsztyn, dnia 20 grudnia 2019 roku

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

PS-V.431.1.12.2019

**Pani
Justyna Rysik
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Lidzbarku Warmińskim**

ul. Krasickiego 1
11-100 Lidzbark Warmiński

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim (ul. Krasickiego 1, 11-100 Lidzbark Warmiński; REGON 004450616; NIP 743-14-37-969).
(akta kontroli str. 1-2)

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim zadania objęte kontrolą realizują od dnia 1 stycznia 2018 roku.
Do dnia 31 grudnia 2017 roku zadania te realizowali – w ramach upoważnień wydanych przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Lidzbark Warmiński – pracownicy Referatu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych funkcjonującego w Urzędzie Gminy Lidzbark Warmiński.
Na podstawie informacji otrzymanych od Wójta Gminy Lidzbark Warmiński ustalono, że w ramach porozumienia zawartego w dniu 21 grudnia 2017 roku pomiędzy pracodawcami tj. pomiędzy Urzędem Gminy Lidzbark Warmiński i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim - w dniu 28 grudnia 2017 roku protokolarnie przekazane zostały do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim akta osobowe pracowników realizujących kontrolowane zadania w Urzędzie Gminy Lidzbark Warmiński. Z dniem 1 stycznia 2018 roku – bez przerywania stosunku pracy – pracownicy Urzędu Gminy (w tym realizatorzy kontrolowanych zadań) stali się pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim. Z uwagi na powyższe dokonano zmian w strukturze organizacyjnej zarówno Urzędu Gminy, jak i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, natomiast osoby prowadzące kontrolowane sprawy nie zmieniły się – nie zmieniono zakresu ich obowiązków, otrzymały one też, niezbędne do realizacji zadań, upoważnienia organu właściwego tj. Wójta Gminy Lidzbark Warmiński. Porozumienie zawarte pomiędzy Urzędem Gminy Lidzbark Warmiński a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim nie spowodowało też konieczności przemieszczania (przenoszenia) akt spraw prowadzonych przez pracowników Referatu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych funkcjonujący w Urzędzie Gminy, gdyż pracownicy ci stając się pracownikami GOPS w Lidzbarku Warmińskim nie zmienili dotychczas zajmowanych pomieszczeń biurowych.

W związku z powyższym – zgodnie z pisemną informacją złożoną przez Wójta Gminy Lidzbark - nie sporządzono protokołu przekazania akt spraw prowadzonych przez pracowników Referatu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych funkcjonującego w Urzędzie Gminy Lidzbark Warmiński, gdyż w konsekwencji zawartych porozumień zadania realizowali i nadal realizują ci sami pracownicy, w tych samych pomieszczeniach biurowych.

W związku z powyższym zespół kontrolerów miał dostęp do pełnej dokumentacji spraw z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w okresie świadczeniowym 2017/2018 (trwającym od 1 października 2017 roku do 30 września 2018 roku).

Przygotowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim i przedstawiane kontrolerom pisemne informacje uzupełniane były o dane z okresu, w którym zadania realizował Urząd Gminy w Lidzbarku Warmińskim. Uzupełnieniem dokumentacji zgromadzonej w trakcie działań kontrolnych są też dokumenty i informacje składane przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Lidzbark Warmiński.

(akta kontroli str. 3-5)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań nadzorowali:

- od dnia 1 października 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku **Pan Fabian Andrukajtis - Wójt Gminy Lidzbark Warmiński** - pełniący swoją funkcję od dnia 1 grudnia 2014 roku - obecnie wybrany na pięcioletnią kadencję w wyborach, które odbyły się w dniu 21 października 2018 roku.
(akta kontroli str. 6-13)
- od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 26 września 2018 roku **Pani Zofia Gąglewska**, która w okresie tym pełniła funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.
(akta kontroli str. 14-16)
- od dnia 1 października 2018 roku **Pani Justyna Rysik**, która do dnia 31 marca 2019 roku pełniła obowiązki Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, a od 1 kwietnia 2019 roku zatrudniona jest na stanowisku Kierownika tej jednostki.
(akta kontroli str. 17-24)

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim utworzono stanowisko Zastępcy Kierownika bezpośrednio nadzorującego pracę Działu Świadczeń. **Funkcję tę powierzono** – od 1 stycznia 2018 roku - **Pani Joannie Piędziak**, która w Urzędzie Gminy Lidzbark Warmiński – od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia przekazania zadań realizowanych przez Referat Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych do GOPS w Lidzbarku Warmińskim zatrudniona była na stanowisku Kierownika tego Referatu i bezpośrednio podlegała Wójtowi Gminy Lidzbark Warmiński. Pani Joanna Piędziak – w Urzędzie Gminy Lidzbark Warmiński pełniąc funkcję Kierownika Referatu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych - na podstawie upoważnień organu właściwego (tj. Wójta Gminy Lidzbark Warmiński) - wydawała decyzje administracyjne, w tym decyzje z zakresu spraw objętych kontrolą określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

(akta kontroli str. 25-39)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodnicząca zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 1/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 26 września 2019 roku nr FK-IV.0030.925.2019 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.
(akta kontroli str. 40-41)
- **Cezary Wojciechowski** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu;
 - legitymacja służbowa nr 46/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 26 września 2019 roku nr FK-IV.0030.926.2019 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.
(akta kontroli str. 42-43)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 28 października do 6 listopada 2019 roku (z przerwą w dniach 30 października 2019 roku oraz 4 listopada 2019 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 26 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.
(akta kontroli str. 44)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2017/2018 (tj. od 1 października 2017 roku do 30 września 2018 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1464) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2018 roku), a także na podstawie informacji otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim dokonano następujących ustaleń:

1. W 2018 roku na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dotacji Wojewody wydatkowano kwotę 4.597.742,10 zł, w tym na:
 - świadczenia wychowawcze - kwotę 4.528.619,10 zł;
 - obsługę wypłaty świadczeń - kwotę 69.123,00 zł.
2. Na obsługę realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych - w 2018 roku – wiejska Gmina Lidzbark Warmiński przeznaczyła środki własne w kwocie 25.250,70 zł.
(akta kontroli str. 45-60)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Wiejska Gmina Lidzbark Warmiński liczy około 6.640 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w gminie tej jest Wójt Gminy Lidzbark Warmiński.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organy gminy (do dnia 1 kwietnia 2016 roku) miały wyznaczyć lub utworzyć jednostki organizacyjne do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. Z uzyskanych informacji wynika, że do dnia 31 grudnia 2017 roku zadania te realizował Urząd Gminy w Lidzbarku Warmińskim będący aparatem pomocniczym organu właściwego tj. Wójta Gminy Lidzbark Warmiński.

Działania kontrolne wykazały, że **od 1 stycznia 2018 roku do realizacji zadań** określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci **Wójt Gminy Lidzbark Warmiński wyznaczył Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.**

(akta kontroli str. 3-5; 142)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Wójta Gminy Lidzbark Warmiński.

Na dzień rozpoczęcia kontroli GOPS w Lidzbarku Warmińskim wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim* nadanego Uchwałą Nr XXV/211/2017 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 31 sierpnia 2017 roku ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Rady Gminy Lidzbark Warmiński Nr XXVIII/221/2017 z dnia 23 listopada 2017 roku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej w § 3 - między innymi - stanowił, że: "Ośrodek działa na podstawie: (...) 26) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (...)."

(akta kontroli str. 61-71)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim* wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2019 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 28 stycznia 2019 roku.

(akta kontroli str. 61, 88-107)

Powyższym zarządzeniem uchylone zostało wcześniej obowiązujące Zarządzenie Nr 8/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 28 grudnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia *Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.*

(akta kontroli str. 61, 72-87)

W trakcie prowadzonej kontroli, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim uchylił - obowiązujące w dniu jej rozpoczęcia – Zarządzenie Nr 3/2019 z dnia 28 stycznia 2019 roku i Zarządzeniem z dnia 4 listopada 2019 roku dokonał wprowadzenia nowego *Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim*. Po dokonanej analizie tego dokumentu kontrolerzy stwierdzili, że nowo wprowadzony *Regulamin Organizacyjny* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.
(akta kontroli str. 61, 108-126)

W myśl art. 10 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.
W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim utworzono Dział Świadczeń zajmujący się, między innymi, realizacją zadań wynikających z: ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

W chwili rozpoczęcia kontroli w skład tej komórki organizacyjnej wchodziło czterech pracowników bezpośrednio podległych Zastępcy Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.

W trakcie działań kontrolnych ustalono, że realizacją merytorycznych zadań objętych kontrolą – wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – zajmował się osobiście Zastępca Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim (bezpośrednio podległy Kierownikowi jednostki) oraz jeden z pracowników Działu Świadczeń zatrudniony na stanowisku referenta.

(akta kontroli str. 35, 25-38, 127-137)

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Na dzień rozpoczęcia kontroli pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim (referent), zajmujący się realizacją kontrolowanych spraw, posiadał zakres czynności zawierający – między innymi - zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Posiadał on również upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy Lidzbark Warmiński uprawniające do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 129-130; 134-136)

Stosowne upoważnienia do realizacji zadań (w tym do wydawania decyzji administracyjnych) - udzielone przez Wójta Gminy Lidzbark Warmiński - posiadali również Kierownik GOPS oraz Zastępca Kierownika GOPS.

(akta kontroli str. 21-22; 26-28)

Zakres zadań i kompetencji Kierownika Ośrodka został określony w Statucie oraz w Regulaminie Organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim. Natomiast Zastępca Kierownika posiadał zakres czynności.

(akta kontroli str. 24; 30-31)

W dniu 5 listopada 2019 roku Wójt Gminy Lidzbark Warmiński dokonał uaktualnienia upoważnień posiadanych przez Kierownika Ośrodka, jego Zastępcę oraz przez pracownika GOPS realizującego kontrolowane zadania. Kserokopie tych upoważnień włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str. 23, 29, 137)

Również w dniu 5 listopada 2019 roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim dokonał uaktualnienia zakresów czynności osób realizujących kontrolowane zadania tj. Zastępcy Kierownika Ośrodka oraz pracownika GOPS zatrudnionego na stanowisku referenta. Kserokopie tych zakresów czynności włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str. 32-33; 131-133)

W okresie objętym kontrolą pracownicy wykonujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały: sporządzony wykaz oraz przedstawione kontrolującemu certyfikaty.
(akta kontroli str. 138-141)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim mieści się na pierwszym piętrze wolnostojącego, dwupiętrowego budynku Urzędu Gminy w Lidzbarku Warmińskim zlokalizowanego przy ul. Krasickiego 1 (11-100 Lidzbark Warmiński). Budynek ten jest współwłasnością Urzędu Gminy, Starostwa Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim oraz Urzędu Miasta w Lidzbarku Warmińskim. Administratorem budynku jest Urząd Gminy w Lidzbarku Warmińskim. W budynku – oprócz jednostki kontrolowanej – swoją siedzibę mają również inne podmioty dzierżawiące pomieszczenia od współwłaścicieli budynku.

Dział Świadczeń funkcjonujący w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim zajmuje dwa pomieszczenia biurowe (o powierzchni 14,15 m² i 19,24 m²) zlokalizowane na pierwszym piętrze budynku. Osoby niepełnosprawne ruchowo mają trudności z dostaniem się do tych pomieszczeń, gdyż w budynku nie usunięto barier architektonicznych (w tym - brak jest windy). Aby ułatwić niepełnosprawnym interesantom załatwianie spraw w Ośrodku (w tym spraw poddanych kontroli) – na ich potrzeby przystosowana została sala konferencyjna mieszcząca się na parterze budynku. Główne wejście do budynku nie powoduje żadnych utrudnień dla osób niepełnosprawnych – mogą one bez problemu dostać się na parter budynku, a następnie do sali konferencyjnej. Osoby niepełnosprawne - w celu przywołania pracownika - mogą skorzystać z dzwonka umieszczonego przy wejściu do budynku. W razie potrzeby kompetentni pracownicy – w tym pracownicy realizujący kontrolowane zadania - schodzą do sali konferencyjnej w celu zajęcia się sprawą, z którą zgłosił się niepełnosprawny interesant.

Na korytarzu (wiodącym, między innymi, do pomieszczeń biurowych osób realizujących kontrolowane zadania) ustawiono krzesła z przeznaczeniem dla osób oczekujących na załatwienie swoich spraw. Ponadto na pierwszym piętrze (w holu głównym budynku) dla interesantów stworzono kącik wyposażony w stół i krzesła oraz zlokalizowano kącik zabaw dla dzieci. Zgłaszający się zarówno do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim jak i do Urzędu Gminy Lidzbark Warmiński interesanci mogli tam usiąść, poczekać, przygotować lub wypełnić dokumenty niezbędne do załatwienia sprawy.

Stanowiska pracy osób realizujących kontrolowane zadania wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy oraz urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu realizowanych spraw przechowywana była w zamykanych na klucz szafach biurowych ustawionych w pomieszczeniach zajmowanych przez pracowników Działu Świadczeń GOPS realizujących, między innymi, kontrolowane zadania.
(akta kontroli str. 142-145)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń wychowawczych na okres od 1 marca 2016 roku do 28 lutego 2019 roku oraz na okres od 1 marca 2019 roku do 28 lutego 2022 roku zawarte z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej Spółka z o.o. mającym swoją siedzibę w Koszalinie.

Pierwszą umowę z ZETO zawierała Gmina Lidzbark Warmiński, a kolejną Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.

Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 146-202)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Na podstawie informacji uzyskanej z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim (uwzględniającej również dane z Urzędu Gminy w Lidzbarku Warmińskim) ustalono, że w okresie świadczeniowym 2017/2018 wpłynęły **574** wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego (z tego 5 wniosków przekazano według właściwości).

Rozpatrując przyjęte wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego prowadzono **569** postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji, w tym:

- **548** postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń wychowawczych (w tym w 1 przypadku - na wniosek strony - przyznano świadczenia wychowawcze w formie rzeczowej - była to kontynuacja takiej formy wypłaty z poprzedniego okresu świadczeniowego);
- **21** postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji odmawiających prawa do świadczeń wychowawczych (z uwagi na przekroczenie określonego ustawowo kryterium dochodowego).

W jednym (1) przypadku zostało złożone odwołanie od wydanej decyzji odmawiającej prawa do świadczenia wychowawczego. W wyniku złożonego odwołania decyzja organu I instancji została uchylona - SKO przyznało świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko (na co miały wpływ kwestie majątkowe związane z podziałem gospodarstwa rolnego i obliczeniem dochodu z tego gospodarstwa).

Ponadto w GOPS w Lidzbarku Warmińskim, w okresie objętym kontrolą, prowadzono:

- **3** postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji orzekających o nienależnie pobranych świadczeniach wychowawczych i o żądaniu ich zwrotu;
- **2** postępowania administracyjne w sprawie umorzenia zobowiązań z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych (oba te postępowania zakończone zostały decyzjami odmownymi).

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim uzyskał **104** informacje o zmianie sytuacji dochodowej i rodzinnej osób, którym przyznano świadczenia wychowawcze na okres świadczeniowy 2017/2018 (w tym we własnym zakresie uzyskał 20 informacji). Na podstawie tych informacji dokonano weryfikacji posiadania przez świadczeniobiorców uprawnień do dalszego pobierania świadczenia wychowawczego, w tym:

- w przypadkach stwierdzenia utraty uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych (**23 sprawy**) – prowadzono postępowania administracyjne w zakresie uchylenia bądź zmiany (w całości lub w części) wcześniejszych decyzji ustalających prawo do świadczeń wychowawczych - wydano 23 decyzje;
- w przypadku stwierdzenia posiadania uprawnień do dalszego pobierania świadczeń wychowawczych (**81 spraw**) odstępowano od wszczęcia postępowania (do akt sprawy wpinano dokumenty potwierdzające uzyskanie dochodu i informowano świadczeniobiorców, że uzyskany przez nich dochód nie miał wpływu na uprawnienia do pobierania świadczeń).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, w okresie objętym kontrolą, nie prowadzono postępowań administracyjnych związanych z:

- rozłożeniem na raty zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str.203-212)

Na podstawie miesięcznego sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc wrzesień 2018 roku - sporządzonego w jednostce kontrolowanej - ustalono, że w **miesiącu wrześniu 2018 roku wypłacono 765 świadczeń** wychowawczych (w tym **321** świadczeń na pierwsze dziecko). Świadczenia pobierało **470 rodzin**.

(akta kontroli str. 48)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim skontrolowano **20** akt losowo wybranych spraw, w których łącznie (w okresie objętym kontrolą) prowadzono **22** postępowania związane z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zakończone wydaniem **20** decyzji administracyjnych.

(akta kontroli str. 213, 269, 298, 312, 343)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań, związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, prowadzonych - w okresie objętym kontrolą – początkowo przez Urząd Gminy w Lidzbarku Warmińskim, a następnie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 380-393)

Kontroli i analizie poddano:

- **7 spraw**, w których prowadzono **7 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem 6 decyzji przyznających świadczenia wychowawcze na pierwsze oraz na kolejne dziecko (rodziny mieściły się - w określonym ustawowo - kryterium dochodowym) oraz 1 decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze na drugie dziecko i odmawiającej przyznania świadczenia na pierwsze dziecko z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego określonego ustawą;

(akta kontroli str. 213; 214-268)

- **7 spraw**, w których prowadzono **7 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznających świadczenia wychowawcze na drugie i kolejne dziecko (bez kryterium dochodowego);
(akta kontroli str. 269; 270-297)
- **1 sprawę**, w której prowadzono **1 postępowanie administracyjne** kończące się wydaniem decyzji administracyjnej przyznającej dwa świadczenia wychowawcze w formie rzeczowej (na wniosek strony nastąpiła kontynuacja tej formy wypłaty świadczenia z poprzedniego okresu świadczeniowego 2016/2017, w którym przeprowadzono postępowanie administracyjne uzasadniające zmianę wypłaty świadczenia z formy pieniężnej na formę rzeczową i opłacanie usług);
(akta kontroli str. 298; 299-311)
- **1 sprawę**, w której prowadzono **2 postępowania administracyjne** (jedno kończące się wydaniem decyzji administracyjnej uchylającej decyzję o przyznaniu świadczenia wychowawczego; oraz drugie o uznaniu świadczenia wychowawczego za nienależnie pobrane - z ustaleniem kwoty nienależnie pobranego świadczenia i żądaniem jego zwrotu);
(akta kontroli str. 312; 313-341)
- **2 sprawy**, w których prowadzono **2 postępowania administracyjne** kończące się wydaniem 2 decyzji uchylających wcześniejsze decyzje o przyznaniu prawa do świadczeń wychowawczych w związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodzin (przekroczenie kryterium dochodowego).
(akta kontroli str. 343; 344-360)

Ponadto w **2 przypadkach** dokonano kontroli zasadności podjęcia decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie zmiany bądź uchylecia decyzji przyznających uprawnienia do świadczeń wychowawczych - z uwagi na uzyskanie dochodu - w sytuacji, gdy dokonana przez pracowników analiza otrzymanych informacji w sprawie uzyskania dochodu wykazała, że świadczeniobiorcy w dalszym ciągu posiadają uprawnienia do pobierania świadczeń wychowawczych. W jednej z tych spraw **dotatkowo dokonano kontroli 1 postępowania administracyjnego** prowadzonego w zakresie przyznania świadczenia wychowawczego kończącego się wydaniem 1 decyzji przyznającej świadczenia wychowawcze na pierwsze oraz na kolejne dziecko (rodzina mieściła się - w określonym ustawowo - kryterium dochodowym).
(akta kontroli str. 343; 361-379)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

V. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą zarówno Urząd Gminy w Lidzbarku Warmińskim (realizujący kontrolowane zadania w okresie od 1 października 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku), jak i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim (realizujący kontrolowane zadania w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia 30 września 2018 roku) nie rozpatrywały żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg i wniosków prowadzonego w jednostce kontrolowanej, a także ze złożonych przez Kierownika Ośrodka i przez Wójta Gminy Lidzbark Warmiński informacji w tym zakresie.
(akta kontroli str. 394-395)

VI. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienie, które nie miało wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

- W 1 przypadku – co stanowiło 4,6% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (22) - stwierdzono opieszałość we wznowieniu postępowania mającego na celu ustalenie nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych. (akta kontroli str.313-340)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

W związku z ustalonym uchybieniem stwierdzającym opieszałość we wznowieniu postępowania mającego na celu ustalenie nienależnie pobranych świadczeń Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim złożył wyjaśnienie, z którego wynika, że:

„Okres świadczeniowy 2017/2018 był okresem:

- obciążenia stanowisk pracy w wyniku wzmożonej pracy w związku z nakładaniem się dwóch okresów świadczeniowych – wykonywanie pracy po godzinach,
- wielu zmian w ustawie.

W trakcie składania wniosków na okres świadczeniowy 2017/2018 pojawiło się wiele spraw nieznanymi organowi, wymagających poświęcenia dodatkowej pracy, a jednocześnie dodatkowego zaangażowania i czasu i pracy w zakresie: przeliczenia dochodu, przeprowadzenia postępowania np. w wyniku zmiany miejsca zamieszkania świadczeniobiorców itp. Ponadto w miesiącu sierpniu 2017 r. wpłynęło ponad 420 wniosków, które należało rozpatrzyć do końca października 2017 r. i wydać w tych sprawach decyzję.

W miesiącach X, XI, XII 2017 r. należało rozpatrzyć wnioski na nowy okres świadczeniowy, nie później niż do połowy miesiąca grudnia 2017 r. zgodnie z pismem Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, w którym wskazano, aby wypłacić wszystkim świadczeniobiorcom świadczenie wychowawcze przed świętami Bożego Narodzenia, co tutejszy Organ uczynił. Między innymi powyższe sprawy miały znaczący wpływ na prowadzenie postępowania wznowieniowego w sprawie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego przez Panią (...). Nadmienić należy, że tutaj Organ bezzwłocznie zaznajomił się z dokumentacją złożoną przez Panią (...) tj. umowa o pracę, świadectwo pracy oraz zaświadczenie o wysokości dochodu uzyskanego i miał świadomość, że strona nie poniesie dodatkowych kosztów co do zwrotu kwoty, gdyż zostanie przeprowadzone postępowanie wznowieniowe, w wyniku którego nie nalicza się odsetek ustawowych za opóźnienie. Tutejszy Ośrodek dokonał wszelkich starań, by sprawnie realizować zadania bieżące, w związku z czym nie było spraw wymagających z urzędu przedłużenia załatwienia sprawy. Koniec roku 2017 oraz początek roku 2018 był okresem zmian organizacyjnych, strukturalnych, gdyż nastąpiło przeniesienie Referatu Świadczeń Rodziny i Alimentacyjnych z Urzędu Gminy do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim. Wiązało się to z zaburzeniem toku pracy pracowników realizujących zadania zlecone m.in. informowanie stron o zmianach organizacyjnych, aktualizowanie dokumentacji pracowników. W konsekwencji późniejszego wszczęcia postępowania żadna ze stron procedury nie poniosła uszczerbku, gdyż świadczenie zostało odzyskane w całości w 2018 roku, a strona zaznajomiona ustnie o całej procedurze, nie wniosła odwołania, ani wniosku o umorzenie.”

(akta kontroli str.341-342)

Przyczyna powstania stwierdzonego uchybienia, które nie miało wpływu na kontrolowaną działalność to:

- Duże obciążenie stanowisk pracy realizujących, między innymi, zadania z zakresu świadczeń wychowawczych oraz zmiany organizacyjne wprowadzane na przełomie roku 2017/2018 polegające na przekazaniu zadań – w tym zadań z zakresu świadczeń wychowawczych – z Urzędu Gminy Lidzbark Warmiński do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

- podejmowanie postępowań mających na celu ustalenie nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych bez zbędnej zwłoki i opieszałości.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonego uchybienia oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zalecenia pokontrolnego, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)